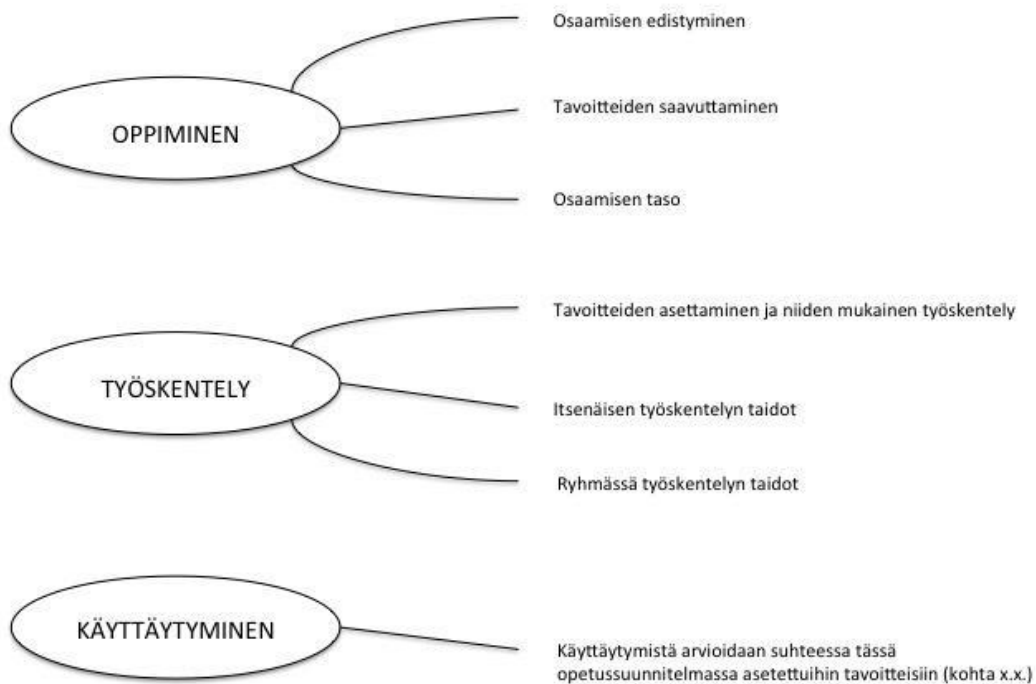

Luku 6 Oppimisen arviointi

Koulu vaikuttaa merkittävästi siihen, millaisen käsityksen oppilaat muodostavat itsestään oppijana ja ihmisenä. Arviointi ohjaa ja kannustaa oppilasta opiskelussa sekä kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan oppimista, työskentelyä, edistymistä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti.

Arviointi on jatkuvaa ja kokonaisvaltaista, ja se kohdistuu oppilaan oppimiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen. Oppimisen ja työskentelyn arviointi ovat oppiaineissa tehtävää arviointia.

Arvioinnin kohteet.

Arviointia tapahtuu kaikissa koulun vuorovaikutustilanteissa. Oppimisen ilo ja onnistumisen kokemukset vahvistuvat saadun palautteen kautta. Monipuolinen arviointi ja siihen perustuvan ohjaavan palautteen antaminen ovat opettajien keskeisiä pedagogisia keinoja oppilaiden koko kehityksen ja oppimisen tukemisessa.

Arviointi on läpinäkyvää, oikeudenmukaista, ohjaavaa ja motivoivaa. Suuri osa arvioinnista on opettajien ja oppilaiden välistä vuorovaikutusta. Oppilaan ja opettajan yhteinen, vastavuoroinen sekä kunnioittava dialogi on perusta eettisesti kestäväälle arvioinnille. Arvioinnin avulla opettaja tukee ja ohjaa oppilasta myönteisellä tavalla ja kannustaa häntä

opinnoissaan. Opettajat huolehtivat siitä, että oppilaat saavat alusta lähtien oppimista ohjaavaa ja kannustavaa palautetta sekä tietoa edistymisestään ja osaamisestaan. Opintojen aikaista palautetta annetaan oppilaalle ja huoltajalle säännöllisesti ja riittävästi.

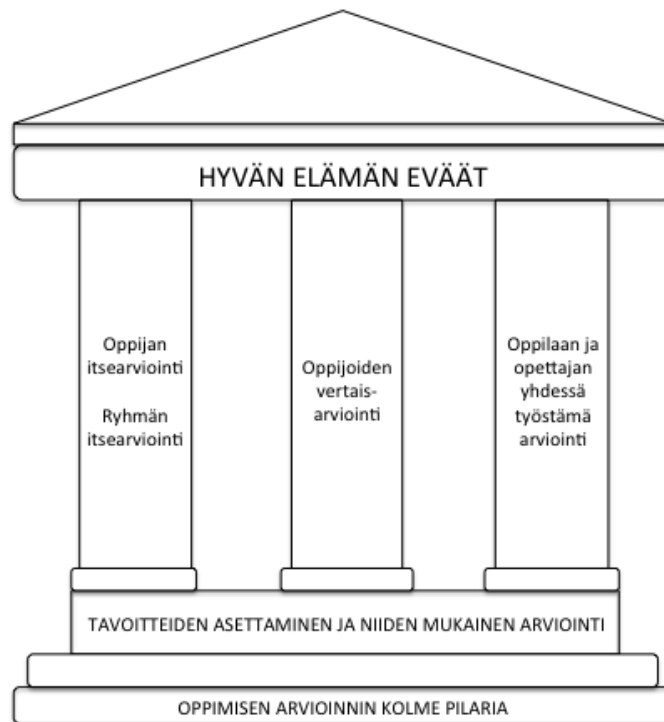
PERUSOPETUKSEN ARVIOINTIKULTTUURIN KESKEISET PIIRTEET

- rohkaiseva ja yrittämään kannustava ilmapiiri
- oppilaiden osallisuutta edistävä, keskusteleva ja vuorovaikutteinen toimintatapa
- oppilaan tukeminen oman oppimisprosessinsa ymmärtämisessä sekä oppilaan edistymisen näkyväksi tekeminen koko oppimisprosessin ajan
- arvioinnin oikeudenmukaisuus ja eettisyys
- arvioinnin monipuolisuus
- arvioinnin avulla saadun tiedon hyödyntäminen opetuksen ja muun koulutyön kehittämisessä

Oppilas osoittaa osaamistaan ja edistymistään suhteessa omiin, itse asettamiinsa ja vuosiluokan tavoitteisiin monella tavalla. Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä. Opettaja kokoaa tietoa oppilaiden edistymisestä oppimisen eri osa-alueilla ja erilaisissa oppimistilanteissa. Arviointi- ja näyttötilanteissa opettaja varmistaa, ettei edistymisen ja osaamisen osoittamiselle ole esteitä, ja järjestää tukea tarpeen mukaan.

Arvioinnissa edellytetään säännöllistä vuoropuhelua oppilaiden ja huoltajien kanssa. Oppilaan itsearviointin ja vertaisarviointin taitojen kehittyminen on keskeinen osa arviointijärjestelmää. Opettaja ohjaa oppilaita havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä ja antamaan rakentavaa palautetta toisilleen ja opettajille.

Arviointi tuottaa tietoa oppilaalle, huoltajalle ja opettajalle. Monipuolinen arviointi auttaa opettajaa kehittämään opetustaan oppilaan/ryhmän tarpeiden mukaisesti ja luo perustan eriyttämiselle. Laadukas opetus toteutuu arvioinnin kautta.

Oppilaille annetaan tilaa ja aikaa oppimisen ja opintojen etenemisen pohdintaan. Opettaja ohjaa oppilaita niin yksilöinä kuin ryhmänä havainnoimaan oppimistaan ja sen edistymistä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä.

Itsearviointi on olennainen osa oppimista. Itsearvioinnissa on kyse oppilaan oikeudesta oman oppimisensa omistajuuteen. Itsearviointitaitoja kehitetään erityisesti siten, että oppilaita autetaan tunnistamaan onnistumisiaan ja vahvuuksiaan koulutyössä sekä tulemaan tietoisiksi työlle soveltavista tavoitteista.

Yhdessä työskenneltäessä ryhmä asettaa tavoitteet yhteistoiminnallisesti. Ryhmä arvioi sekä ryhmän jäsenten että koko ryhmän työskentelyä. Ryhmän itsearvioinnin tulos on yhteinen näkemys oppimisesta.

Oppilaiden keskinäistä arviointikeskustelua eli vertaisarviointia käytetään paljon. Vertaisarviointi on yhteistoiminnallista. Se lisää kunkin oppilaan oman oppimisen ja arvioinnin ymmärtämistä sekä edistää vastuuta. Samalla opitaan antamaan ja saamaan rakentavaa palautetta. Oppimista edistävä palaute on luonteeltaan laadullista ja kuvailevaa, oppimisen solmukohtia analysoivaa ja ratkovaa vuorovaikutusta.

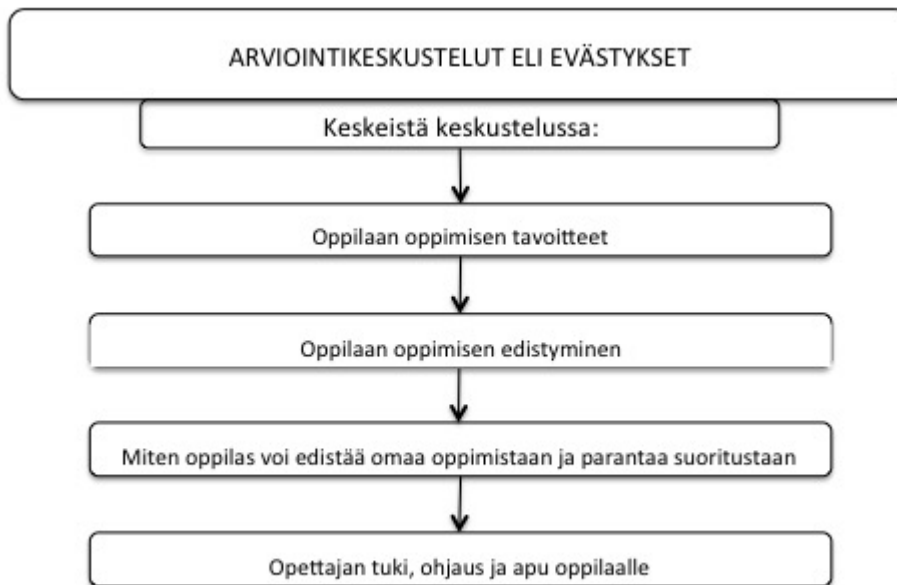
OPPIMISEN ITSEARVIOINTI

Arviointi rakentuu oppilaan itsearviointin ympärille

Oppija oppii asettamaan sopivia ja realistisia tavoitteita ja arvioimaan niiden saavuttamista

Opettajan tehtävä on auttaa oppilasta asettamaan oppimista edistäviä tavoitteita

Jokainen oppilas käy arviointikeskusteluja opettajansa kanssa kaikilla vuosiluokilla. Arviointikeskustelu eli *evästys* on oppilaan henkilökohtaista ohjaamista ja vahvistaa oppilaan toimijuutta ja itsearviointitaitojen kehittymistä. Arviointikeskustelu on myös opettajalle yksi palautteen saamisen ja työn reflektoinnin kohta. Keskustelussa oppilas saa eväitä oman oppimisensa edistämiseen ja opettaja eväitä oman opetuksensa kehittämiseen ja suuntaamiseen. Arviointikeskustelujen lisäksi oppilas käy opettajan ja huoltajan kanssa vuosittain kolmikantakeskustelun, jonka tavoite on kuvattu luvussa 5.

Lukuvuoden aikana ja sen päättyessä tapahtuva arviointi

Arviointi ja siihen perustuva palautteen antaminen lukuvuoden aikana toteutetaan osana päivittäistä opetusta ja työskentelyä. Sanallinen arviointi antaa oppilaalle monipuolista palautetta oppimisesta, osaamisesta ja työskentelystä. Sen avulla kuvataan paitsi oppilaan osaamisen tasoa myös hänen edistymistään, vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan. Sanallisella arvioinnilla myös annetaan numeroarvosanaa yksityiskohtaisempaa palautetta osaamisesta ja oppimisen edistymisestä oppiaineen eri osa-alueilla. Sanallisen arvioinnin yksityiskohtaisemmat toteuttamistavat suunnitellaan opettajien yhteistyönä ja ne täsmennetään vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.

Opintojen aikaisessa arvioinnissa tärkeää on myös oppilaiden toimijuutta kehittävä vertaisarviointi ja itsearviointi. Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa oppilas tekee lukuvuoden aikana sanallista itsearviointia. Tätä toteutetaan kaikilla vuosiluokilla. Itsearviointien dokumentointi auttaa oppilasta rakentamaan kuvaa omasta oppimisestaan ja sen kehittymisestä. Alkuopetuksessa opettaja dokumentoi itsearviointin oppilaan kertoessa omasta oppimisestaan.

Perusopetusasetus velvoittaa antamaan kunkin lukuvuoden päättyessä oppilaalle lukuvuositolituksen, joka sisältää sanallisesti tai numeroin ilmaistut arviot siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet.

ARVIOINTI ERI VUOSILUOKILLA

Vuosiluokilla 1-4 arviointi on kokonaan sanallista.

Vuosiluokilla 5-8 opintojen aikainen arviointi on sanallista. Sitä täydennetään numeroarvioinnilla lukuvuositodistuksessa. Alle yhden (1) vuosiviikkotunnin laajuiset oppiaineet arvioidaan kokonaan sanallisesti.

Vuosiluokilla 7-8 päättöarviointivaiheen oppiaineissa käytetään lukuvuositodistuksessa numeroarviointia, jota täydennetään sanallisella arvioinnilla.

Vuosiluokalla 9 käytetään oppiaineissa numeroarviointia, jota voidaan täydentää sanallisella arvioinnilla.

Valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin lukuvuosi- ja päättötodistuksessa.

Taito- ja taideaineiden valinnaisista tunneista muodostetuista opinnoista ei tule erillistä arviota lukuvuositodistukseen tai päättötodistukseen. Taito- ja taideaineiden valinnaiset tunnit sisältyvät aina taito- ja taideaineiden yhteiseen oppimäärään.

Valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin vuosiluokilla 7-9. Alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti.

Taito- ja taideaineiden valinnaisten tuntien sekä valinnaisten aineiden arviointi kuvataan tarkemmin Opetussuunnitelman perusteissa sekä luvussa 12 Valinnaisuus perusopetuksessa.

Perusopetus jakautuu vuosiluokkien 1-2, 3-6 ja 7-9 muodostamiin kokonaisuuksiin. Vuosiluokkakokonaisuuksien siirtymävaiheiden arvioinnissa painotetaan tiettyjä ikätasoon kuuluvia erityispiirteitä. Nämä kuvataan tarkemmin Opetussuunnitelman perusteissa sekä vuosiluokkakokonaisuuksissa (luvut 13-15).

Käyttätymisen arviointi ja sen perustana olevat tavoitteet ja arviointiperusteet kuvataan erillisessä liitteessä (Käyttätymisen arviointi).

Päättöarvosanan muodostuminen kuvataan Opetussuunnitelman perusteissa.